

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

22 февраль 2024 ел

КАРАР

№ 1142

Башкарма комитетның «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территорияль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2023 елның 31 октябрдәге 10494 номерлы Карарына үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, шәһәр Уставы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм аларның нәтижелелеген баяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрдәге 5326 номерлы Карары нигезендә, Яр Чаллы шәһәре территорияль ижтимагый үзидарәсенә тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру максатында

КАРАР БИРӘМ:

1. Башкарма комитетның «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территорияль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2023 елның 31 октябрдәге 10494 номерлы Карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 2 пунктны яңа редакциядә баян итәргә:

«2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территорияль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасы чараларын финанслауны шәһәр бюджеты акчалары хисабына 40 962,08 мең сум: 2024 ел – 29 962,08 мең сум, 2025 ел – 5 500,0 мең сум, 2026 ел – 5 500,0 мең сум күләмендә тәэмин итәргә.»;

2) кушымтаны кушымтада каралганча яңа редакциядә баян итәргә.

2. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны тәэмин итәргә.

3. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенә беренче урынбасары И.С. Зуевқа, Башкарма комитетның Үзәк районы хақимияте Башлығы Ә.Р. Фәттаховқа, Башкарма комитетның Автозавод районы хақимияте Башлығы В.Х. Харисовқа, Башкарма комитетның Комсомол районы хақимияте Башлығы Л.И. Әхмәтжановқа йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2024 елның 22 февралендәге
1142 номерлы карарына
кушымта

Башкарма комитетның
2023 елның 31 октябрәндәге
10494 номерлы карарына
кушымта

1 бүлек. «2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең
территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү»
муниципаль программасының паспорты

Муниципаль программаның исеме	«2024-2026 елларга Яр Чаллы шәһәренең территориаль ижтимагый үзидарәсен үстерү» муниципаль программасы (алга таба – программа)
Программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Шәһәр Советының 2005 елның 8 декабрәндәге 6/5 номерлы карары белән расланган шәһәр Уставы, Шәһәр Советының 2014 елның 17 апрелендәге 30/18 номерлы карары белән расланган Яр Чаллы шәһәрендә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәшеш тәмин итү идарәсе
Программаны башкаручылар	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәшеш тәмин итү идарәсе
Программаның максаты	Территориаль ижтимагый үзидарәнең тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар формалаштыру
Программаның бурычлары	1. Жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкын территориаль ижтимагый үзидарәне (алга таба – ТИҮ) үстерү процессына жәлеп итү. 2. Халыкның социаль эһәмияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү. 3. ТИҮ оешмалары эшчәнлегенә сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2024 - 2026 еллар: - 1 этап – 2024 ел; - 2 этап – 2025 ел; - 3 этап – 2026 ел.

Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	Финанслау чыганақлары	Программаны тормышка ашыру еллары (мең сум)			
		2024 ел	2025 ел	2026 ел	Тормышка ашыру чорында барлығы
	Муниципаль бюджет	5 500,0	5 500,0	5 500,0	16 500,0
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	24 462,08	-	-	24 462,08
	Башка чыганақлар	-	-	-	-
	Барлығы:	29 962,08	5 500,0	5 500,0	40 962,08
	Программаны тормышка ашыруга тотыла торган акчаларның күләме шәһәр бюджеты мөмкинлекләреннән, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендәге инфляция процессларыннан һәм икътисады хәлдән чыгып аныкланырга һәм төзәтмәләр кертеләргә мөмкин				
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре	Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2026 елга түбәндәгеләргә ирешү күздә тотыла: 1) ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән шәһәрдә яшәүчеләр саны арту; 2) халыкны жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итүгә жәлеп итү; 3) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлекне яхшырту; 4) ТИҮне материал-техник тәмин итү исәбенә эш сыйфатын арттыру, эшләрне башкару срокларын кыскарту; 5) Яр Чаллы шәһәренең ТИҮ системасын үстерү.				
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Программаның үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитет Житәкчесенә беренче урынбасары гамәлгә ашыра				

2 бүлек. Программаны тормышка ашыру өлкәсе характеристикалары, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларга тасвирлама һәм аны үстерү прогнозы

ТИҮ мөстәкыйль рәвештә һәм үз җаваплылыгында жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча үз инициативаларын гамәлгә ашыру өчен, яшәу урыны буенча шәһәр территориясе өлешләрендә гражданның үз оешмасы булып тора.

ТИҮ эшчәнлегенә төп максаты булып гражданның тормыш сыйфатын арттыру, үсеш алган гражданның жәмгыяте төзү, жирле әһәмияткә ия бик кирәкле проблемаларны һәм аерым мәсьәләләрне үз инициативасы белән чишү тора. ТИҮ бер үк вакытта халык хакимияте структуралары сыйфатында да, коммерцияле булмаган хужалык итү субъектлары сыйфатында да эш итә, жирле үзидарә бурычларын хәл итүдә катнашуга гражданны жәлеп итүдә төп рольне үти.

ТИҮ жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча халыкның үз инициативаларын тормышка ашыруга мөмкинлек бирә һәм жирле берләшмәләренә проблемаларын хәл итүдә мөһим роль уйный.

Беренчедән, ТИҮ – жирле эъамияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкының интеллектуаль, фәнни, мәдәни потенциалын киң файдалану майданчыгы ул.

Икенчедән, ТИҮ халык проблемалары һәм сораулары турындагы мәгълүмат оператив рәвештә жирле үзидарә органнарына барып ирешә торган, оештырылган мәгълүмат каналы булып тора. Шул ук вакытта, ТИҮ органнары жирле үзидарә органнарыннан мөһим мәгълүматны халыкка житкерү чарасы да булырга мөмкин.

Өченчедән, ТИҮ – ачыкланган проблемаларны чишү, гражданның үз запросларын үзләре хәл итү өчен төп чара.

Хәзерге вакытта Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә 78 ТИҮ рәсми теркәлгән һәм эшли.

Яр Чаллы шәһәрендә ТИҮ системасын формалаштыру төгәлләнә һәм шунинчә өчен ул жирле үзидарә органнары ягыннан жайга салуга, камилләштерүгә һәм ярдәмгә мохтаж.

Гамәлдәге ТИҮнең эш процессында күп кенә төп проблемалар ачыкланды:

- 1) территорияләрне үстерү проблемаларын хәл иткәндә гражданныр жәмгыятенә активлык дәрәжәсе түбән булу;
- 2) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлек механизмнары камил булмау;
- 3) ТИҮнең материал-техник ятан тәмин ителеше житәрлек булмау;
- 4) ТИҮ оештыру һәм аның эшчәнлек юнәлешләре мәсьәләләре буенча халыкның хәбәрдарлык дәрәжәсе түбән булу;
- 5) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле эъамияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен ТИҮ потенциалыннан житәрлек файдаланмау.

Барлык программа чараларын уңышлы тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- 1) ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән Яр Чаллы шәһәрендә яшәүчеләр санын арттырырга;
- 2) халыкны жирле эъамияткә ия мәсьәләләрне хәл итүгә жәлеп итәргә;
- 3) дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм ТИҮ оешмалары арасында үзара эшчәнлекне яхшыртырга;
- 4) ТИҮне материал-техник тәмин итү исәбенә эш сыйфатын арттырырга, эшләрне башкару срокларын кыскартырга.

3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Максат – ТИҮнең тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- 1) жирле эъамияткә ия мәсьәләләрне хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкын ТИҮне үстерү процессына жәлеп итү;
- 2) халыкның социаль эъамияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү;

3) ТИҮ оешмалары эшчәнлегенә сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.

Программа 2024-2026 елларда тормышка ашырыла.

Программаны тормышка ашыру этаплары:

- 1 этап – 2024 ел;
- 2 этап – 2025 ел;
- 3 этап – 2026 ел.

4 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтижелелеген билгеләргә мөмкинлек
бирүче индикаторлар

Программа чараларының нәтижелелеген бәяләү өчен түбәндәге күрсәткечләрдән
файдаланырга тәкъдим ителә:

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү методикасы	Чыганак
1.	ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән гражданның саны, %	$Dз = Чз / Чн \times 100$, монда: Dз – ТИҮ эшчәнлеге өлкәсенә жәлеп ителгән шәһәр халкының чагыштырма саны Чз – ТИҮ оештырган чараларда катнашучы шәһәр халкының саны; Чн – статистика мәгълүматлары буенча шәһәр халкы саны	Районнар хакимиятләре хисабы, Башкарма комитетның икътисадый үсеш һәм эшмәкәрлеккә ярдәм күрсәтү идарәсе мәгълүматы
2.	ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның өлеше, %	$Ди = Чзи / Чни \times 100$, монда: Ди – ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның өлеше; Чзи – ТИҮ тарафыннан игътибарга алынган социаль якланмаган гражданның саны; Чни – социаль якланмаган гражданның саны;	Районнар хакимиятләре хисабы, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Яр Чаллы шәһәрендәге социаль яклау идарәсе мәгълүматы
3.	Оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган ТИҮ өлеше, %	$До = No / Nн \times 100$, монда Do – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган ТИҮ өлеше; No – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылган эш урыннары саны; Nн – оргтехника һәм мебель белән жиһазландырылырга тиеш эш урыннары саны	Районнар хакимиятләре хисабы
4.	ТИҮ тарафыннан оештырылган мәдәни-массакуләм чаралар саны, берәмлек	N – ТИҮ тарафыннан оештырылган мәдәни-массакуләм чаралар саны	Районнар хакимиятләре хисабы
5.	ТИҮдә катнашучылар саны, кеше	N – ТИҮдә катнашучылар саны	Районнар хакимиятләре хисабы
6.	Материаль стимуллаштыру рәвешендә акча алган ТИҮ активы әгзалары саны, кеше	N – материал стимуллаштыру рәвешендә акча алган ТИҮ активы әгзалары саны	Районнар хакимиятләре хисабы
7.	Үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	N – үткәрелгән очрашуларның гомуми саны	Районнар хакимиятләре хисабы

8.	ТИҮ тарафыннан оештырылган чараларга жәлеп ителгән Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүчеләр саны, кеше	N – ТИҮ тарафыннан оештырылган чараларга жәлеп ителгән шәһәрдә яшәүчеләр саны	Районнар хакимиятләре хисабы
----	--	---	------------------------------

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны финанслау чыганагы булып Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты тора.

2024-2026 елларга программаны финанслау күләме 40 962,08 мең сум тәшкил итә: 2024 ел – 29 962,08 мең сум, 2025 ел – 5500,00 мең сум, 2026 ел – 5500,00 мең сум.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышына контрольне Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе гамәлгә ашыра.

Программаның нәтижелелеген анализлау Башкарма комитетның 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы Карары белән расланган Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегенә муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм аларның нәтижелелеген бәяләү тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

7 бүлек. Программаның максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм программа чаралары буенча финанслау

№ т/б	Чараларның исеме	Башкаручылар	Чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Программа чараларын муниципаль бюджеттан финанслау (мең сум)		
					2023 (база)	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел
Максатның исеме: Территориаль ижтимагый үзидарәненң тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен уңайлы шартлар формалаштыру											
1 нче бурычның исеме: Жирле эһәмияткә ия мәсьәләләрен хәл итү өчен Яр Чаллы шәһәре халкын ТИҮне үстерү процессына җәлеп итү											
1.	Территорияне төзекләндерүне контрольдә тоту буенча рейдлар	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	Финансланмый		
2.	Мәктәпкә эзерләнергә ярдәм ит	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	Финансланмый		
3.	Өлкән буын ункөнлеге	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	Финансланмый		
4.	Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр ункөнлеге	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	Финансланмый		
5.	Ачык һавада кино күрсәтү	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	3	3,5	4	5	Финансланмый		

6.	Ишегалды бэйрәме	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	3	3,5	4	5	Финансланмый		
7.	Бөек Ватан сугышында катнашучылар һәм ветеранныр белән очрашулар	Районнар хакимиятләре		Чарада катнашкан гражданныр өлеше, %	1	1,5	2	2,5	Финансланмый		
8.	«Елның иң яхшы территорияль ижтимагый үзидарәсе» конкурсын оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе (оештыруда ярдәм күрсәтү өлешендә)	2024-2026 еллар	Конкурста катнашучы ТИҮ саны	50	78	78	78	500,0	500,0	500,0
2 нче бурычның исеме: Халыкның социаль әһәмияткә ия инициативаларын тормышка ашыру өчен жирле үзидарә органының ТИҮ оешмалары белән үзара эшчәнлеген оештыруны камилләштерү											
9.	ТИҮ ассоциацияләрен һәм ТИҮ координацияләү үзәген үстерү эше	Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе		Үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	4	4	4	4	Финансланмый		

10.	Ижтимагый эәмияткә ия бурычларны тормышка ашыруга гражданнарны жәлеп итүнең нәтижәле формасы буларак ТИҮ советларын үстерү эше	Районнар хакимиятләре		Үткәрелгән очрашулар саны, берәмлек	30	30	30	30	Финансланмый		
11.	Халык белән эшләүдә ТИҮ эшчәнлеген активлаштыру, социаль яклау чараларына мохтаж гражданнарга аеруча игътибар күрсәтү	Районнар хакимиятләре		ТИҮ тарафыннан ярдәм күрсәтә торган социаль якланмаган гражданнар өлеше, %	4	5	6	7	Финансланмый		
3 нче бурычның исеме: ТИҮ оешмалары эшчәнлегенең сыйфатын арттыру өчен шартлар булдыру.											
12.	«Иң яхшы ТИҮ практикасы» конкурсын оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәмин итү идарәсе (оештыруда ярдәм	2024-2026 еллар	ТИҮ тарафыннан тормышка ашырылган практикалар саны, бер.	-	25	30	35	5 000,0	5 000,0	5 000,0

		күрсәтү өлешендә)									
13.	Яр Чаллы шәһәренең территорияль ижтимагый үзидарәләре житәкчеләре тарафыннан компенсация түләүләре алу	Башкарма комитетның районнар хакимиятләре, Башкарма комитетның шәһәр хужалыгы һәм халык яшәешен тәэмин итү идарәсе (оештыруда ярдәм күрсәтү өлешендә)	2024-2026 еллар	Яр Чаллы шәһәре территориясендә эшчәнлекне гамәлгә ашыручы ТИУ саны/Татарстан Республикасы бюджетыннан компенсация түләүләре алучы ТИУ саны	78/78	78/78	78/78	78/78	24 462,08		
	Барлығы:								-	-	-
	Программа буенча барлығы:								29 962,08	5500,0	5500,0

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева